

ACTION

ปรับปรุงและพัฒนาการนิเทศการสอน

- เมื่ออาจารย์นิเทศก็ได้ลงมือปฏิบัติจริงตามแผนที่วางไว้ กลับมา ทบทวนจนสามารถวิเคราะห์การนิเทศการสอนของตนเอง กระทั่งผลการสอนของนักศึกษาได้แล้ว ให้นำผลการวิเคราะห์นั้นมาสังเคราะห์เป็นวิธีการการนิเทศที่เหมาะสม เพื่อตนเองลงมือปฏิบัติในครั้งต่อไป ในด้านการสอนของนักศึกษา ก็จะพัฒนาขึ้นต่อไปด้วย
- ประชุม ประสานความร่วมมือ กับผู้ที่มีส่วนในการพัฒนา นักศึกษา ไม่ว่าจะเป็นอาจารย์ในสาขาวิชา ครูพี่เลี้ยง หรือ คณะกรรมการฯ เพื่อนำเสนอปัญหา หรือร่วมหาแนวทาง พัฒนานักศึกษา และนำแนวทางนั้นไปสู่การปฏิบัติ พัฒนานักศึกษาต่อไป

"อาจารย์นิเทศก์เป็นตั้งที่พึ่ง
ให้กับนักศึกษาฝึกสอน
และยังเป็นแบบอย่างความเป็น
ครูที่ดีให้กับนักศึกษาฝึก
ประสบการณ์วิชาชีพครูด้วย"

- อาจารย์นิเทศก์ควรวางตัวให้เหมาะสม เป็นกัลยาณมิตรให้กับนักศึกษา ให้คำแนะนำ รับฟังปัญหาของนักศึกษา ให้กำลังใจ ยุติธรรมและเป็นกลางกับนักศึกษาทุกคน
- ชี้แจงกับนักศึกษาให้ชัดเจน ว่าช่วงเวลาใด หรือช่องทางใดที่เหมาะสมในการขอคำปรึกษาจากอาจารย์นิเทศก์ เช่น ไม่ควรติดต่ออาจารย์ในช่วงเวลาค่า หรือใช้ไลน์ส่วนตัว พุดคุยในเรื่องที่ไม่เกี่ยวข้องกับการสอน
- เข้าใจความแตกต่างของนักศึกษา แนะนำนักศึกษาด้วยความใจเย็น

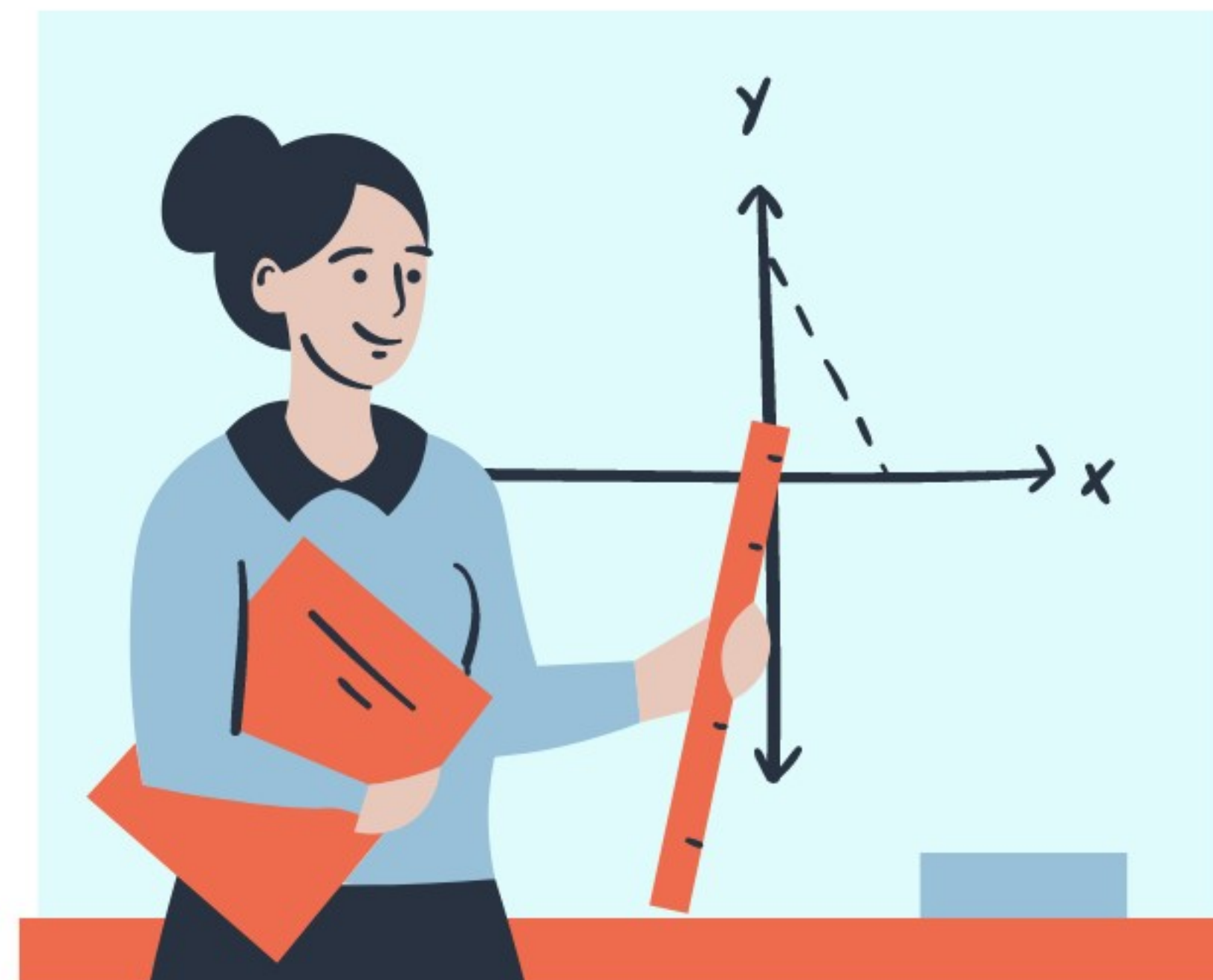
อาจารย์นิเทศก์

ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา อาจารย์นิเทศก์เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญ ในระหว่างทางของการฝึกปฏิบัติ เป็นผู้คอยสังเกตการสอน ให้คำแนะนำ คอยชี้แนะแนวทางที่ถูกต้องและเหมาะสม รวมถึงคอยให้กำลังใจนักศึกษา และกระตุ้นจิตวิญญาณแห่งการเป็นครูที่ดี ให้กับนักศึกษา เพื่อการพัฒนาและสร้างครูมืออาชีพต่อไป การนิเทศการสอนในแต่ละภาคการศึกษา อาจารย์นิเทศก์ควรเตรียมความพร้อมก่อนเสมอ เพื่อให้การนิเทศการสอนมีประสิทธิภาพต่อนักศึกษา โดยมีแนวทางการปฏิบัติและการเตรียมความพร้อมของอาจารย์นิเทศก์ แบบ PDCA

ภาระงานของอาจารย์นิเทศก์

๑. ให้คำปรึกษา ติดตามดูแลนักศึกษานิเทศการฝึกปฏิบัติวิชาชีพระหว่างเรียน และการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา
๒. ตรวจสอบแผนการจัดการเรียนรู้ บันทึกการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยมีการบันทึกผลการนิเทศการปฏิบัติการสอนแต่ละครั้ง เพื่อติดตามผลการพัฒนาการสอนของนักศึกษา
๓. นิเทศการปฏิบัติการสอนของนักศึกษา จำนวนไม่น้อยกว่า ๓ ครั้งต่อภาคเรียน โดยต้องเป็นการนิเทศเต็มคาบการสอนแบบ face to face ไม่น้อยกว่า ๒ ครั้ง และอีก ๑ ครั้ง อาจใช้วิธีการนิเทศเต็มคาบการสอน แบบ face to face หรือวิธีอื่นๆ ร่วมด้วย เช่น ผ่านสื่อออนไลน์ การสัมภาษณ์แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นต้น
๔. แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูพี่เลี้ยง เพื่อให้การนิเทศการปฏิบัติการสอนของนักศึกษา บรรลุวัตถุประสงค์ตรงกัน
๕. ประเมินผลการปฏิบัติการสอน ร่วมกับครูพี่เลี้ยง หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง
๖. สรุปปัญหาหรือให้ข้อเสนอแนะกับคณาจารย์ในหลักสูตร เพื่อพัฒนานักศึกษาอย่างเป็นระบบ

การจัดการความรู้ด้านการผลิตบัณฑิต Knowledge Management : KM

แนวปฏิบัติ
และการเตรียมความพร้อม
ของ
อาจารย์นิเทศก์

คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง

PLAN

เตรียมความพร้อม ก่อนนิเทศการสอน

- เข้ารับการปฐมนิเทศเบื้องต้นในเรื่องของแนวทางการนิเทศและการประเมินการสอน
- รับรู้และเข้าใจบทบาทหน้าที่ของการเป็นอาจารย์นิเทศก์ เช่น ต้องทำอะไร อย่างไร ที่ไหน เมื่อไร การนิเทศตลอดภาคการศึกษาต้องนิเทศ ๓ ครั้ง ต่อนักศึกษา ๑ คน เป็นต้น
- หาข้อมูลเบื้องต้น เกี่ยวกับนักศึกษาที่รับการนิเทศการสอน อาจสอบถามจากอาจารย์ที่ปรึกษาหรืออาจารย์ประจำวิชาเอก เพื่อการวางแผนการนิเทศการสอนนักศึกษาเป็นรายบุคคลได้
- หาข้อมูลเบื้องต้น เกี่ยวกับโรงเรียนที่จะไปนิเทศการสอน ข้อมูลเรื่องระยะทาง และการเดินทาง สามารถหาข้อมูลด้วยตนเองด้วยการค้นคว้าจากอินเทอร์เน็ต และสอบถามจากอาจารย์นิเทศก์โรงเรียนเดียวกัน นอกจากข้อมูลด้านระยะทางแล้ว ควรศึกษาแนวทางการปฏิบัติตน วิธีปฏิบัติของแต่ละโรงเรียนที่อาจมีความแตกต่างกัน เพื่อทำความเข้าใจและปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง วางตัวให้เหมาะสม
- ศึกษาทำความเข้าใจ แบบประเมินการจัดการเรียนการสอนในแต่ละประเด็น ตามมาตรฐานสมรรถนะที่กำหนดในมาตรฐานวิชาชีพ เพื่อสามารถวางแผนการนิเทศการสอนนักศึกษาเป็นรายบุคคลได้
- วางแผนการนิเทศการสอนล่วงหน้าอย่างมีระบบ พิจารณาดูความเป็นไปได้ของการไปนิเทศว่าเป็นวันใด ช่วงเวลาที่เหมาะสม การพิจารณาช่วงเวลาล่วงหน้า จากปฏิทินการศึกษาของมหาวิทยาลัย โรงเรียน ปฏิทินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ตารางสอนนักศึกษา และตารางสอนของอาจารย์นิเทศก์เอง

DO

ปฏิบัติการนิเทศการสอน

- อาจารย์นิเทศก์ติดต่อนัดหมายนักศึกษา เพื่อให้คำแนะนำนักศึกษาเกี่ยวกับการนิเทศการสอน เช่น การจัดที่นั่ง การเตรียมเอกสารให้กับอาจารย์นิเทศก์เพื่อรับการประเมิน
- อาจารย์นิเทศก์ ควรไปส่งตัวนักศึกษาในวันแรกของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูด้วยตนเอง กรณีที่นักศึกษาหลายโรงเรียนกำหนดพร้อมกัน อาจารย์นิเทศก์ต้องให้คำแนะนำนักศึกษาว่าควรปฏิบัติตนอย่างไร ส่วนอาจารย์นิเทศก์ อาจไปพบผู้อำนวยการโรงเรียน ครูพี่เลี้ยงของโรงเรียนอื่นๆภายหลังได้ ทั้งนี้เพื่อเป็นการฝากตัวนักศึกษา แนะนำตนเอง และประสานความร่วมมือกับโรงเรียนในการพัฒนานักศึกษาต่อไป
- ดำเนินการตามแผนการนิเทศการสอนของตนเอง เมื่อถึงเวลานิเทศการสอน ทำการตรวจแผนการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษา เพื่อให้คำแนะนำนักศึกษาได้อย่างถูกต้อง สังเกตการสอนของนักศึกษา ทำการจดบันทึกในสมุดของตนเอง และบันทึกลงในแบบประเมินการสอนเพื่อให้นักศึกษารับทราบผล และสามารถปรับปรุงการสอนของตนเองได้ตามข้อเสนอแนะ
- อาจารย์นิเทศก์ติดตามพัฒนาการของนักศึกษาอย่างต่อเนื่องจากการสังเกตการสอน เช่น เมื่อฝึกปฏิบัติการสอน ๑ นักศึกษาสามารถคุมชั้นเรียนและสอนตามแผนได้ เมื่อฝึกปฏิบัติการสอน ๒ ก็ต้องมีพัฒนาการในการใช้รูปแบบการสอนหรือกิจกรรมใหม่ๆ เก็บข้อมูลเพิ่มเติมจากการสอบถามเพื่อนนักศึกษาด้วยกัน และข้อมูลจากบุคคลในโรงเรียน เพื่อประกอบการประเมินผล และหาแนวทางการส่งเสริมพัฒนานักศึกษา หรือกรณีที่นักศึกษามีปัญหาเกิดขึ้น จะสามารถวางแผนแนวทางการแก้ปัญหาให้ได้อย่างเหมาะสม
- ให้คำแนะนำกับนักศึกษาเป็นรายบุคคล แบบ FACE TO FACE เพื่อให้นักศึกษาเกิดความไว้วางใจเมื่อมีปัญหาจะกล้าที่จะมาปรึกษา อาจารย์นิเทศก์ ให้คำปรึกษาเชิงบวกกับนักศึกษา และเสริมสร้างกำลังใจที่ดีให้กับนักศึกษาในการก้าวผ่านอุปสรรคต่างๆ ร่วมแก้ปัญหาไปด้วยกันกับนักศึกษา

CHECK

ตรวจสอบ ทบทวนการนิเทศการสอน

- อาจารย์นิเทศก์ทบทวนแผนการนิเทศการสอนและกระบวนการนิเทศตามสภาพจริง เพื่อวิเคราะห์ว่าวิธีการหรือแผนดังกล่าวนี้ เหมาะสมหรือไม่ จะเพิ่มเติม หรือลดขั้นตอนส่วนใด เพื่อให้การนิเทศการสอนนั้นเกิดประสิทธิภาพสูงสุด อาจมีการประชุมวิเคราะห์พฤติกรรมนิเทศ (post conference analysis) ตามแนวคิดการนิเทศแบบคลีนิกด้วยรูปแบบของโกลด์แฮมเมอร์ ฯลฯ
- อาจารย์นิเทศก์นำบันทึกจากการนิเทศศึกษารายบุคคล ผลงานของนักศึกษาตามที่กำหนด มาพิจารณาประกอบกัน เพื่อประเมินการสอนของนักศึกษาโดยภาพรวมตลอดทั้งภาคเรียน
- วิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนของตนเองในการนิเทศการสอน และ วิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนของนักศึกษาในการจัดการเรียนการสอนในภาคเรียนนั้นๆ

